

สรุปผลการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันจันทร์ที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

โดย สำนักงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

วันจันทร์ที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมวุฒิสภา อาคารรัฐสภา พลเอก เกรียงไกร ศรีรักษ์ รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง เป็นประธานของที่ประชุม ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) โดยมีนายมงคล สุระสัจจะ ประธานวุฒิสภา และนายบุญส่ง น้อยโสภณ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง ผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่ประธานของที่ประชุม

เมื่อครบองค์ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้เปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ สรุปผลการประชุมได้ดังนี้

(๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุมซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ปรากฏในระเบียบวาระการประชุม จำนวน ๓ เรื่อง ดังนี้

๑. ด้วยนายสุพรรณ ศรีชัย สมาชิกวุฒิสภาได้ถึงแก่อนิจกรรม เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ สมาชิกได้แสดงความไว้อาลัยโดยยืนสงบนิ่ง เป็นเวลา ๑ นาที

๒. ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ที่ประชุมได้พิจารณารับทราบรายงานกิจการประจำปี งบดุล บัญชีกำไร และขาดทุนของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖ และรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ แล้ว

๓. ด้วยขณะนี้มีกระทู้ถามซึ่งประธานวุฒิสภาได้พิจารณาและอนุญาตให้ตั้งเป็นกระทู้ถามเป็นหนังสือในที่ประชุมวุฒิสภา ซึ่งไม่อาจบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภาภายในกำหนดเวลา ๑๕ วัน นับแต่วันที่จัดส่งกระทู้ถาม ดังกล่าวไปยังรัฐมนตรี ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๖๐ จำนวน ๔ กระทู้ ดังนี้

๓.๑ กระทู้ถาม เรื่อง ปัญหาการระงับการนำเข้าสินค้ากลุ่มน้ำเชื่อมและน้ำตาลพรีเมียม จากประเทศไทย นายพละวัต ต้นศิริ เป็นผู้ตั้งถาม ถาปนายนายกรัฐมนตรี

๓.๒ กระทู้ถาม เรื่อง มาตรการรับมือปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตรและหมอกควันข้ามแดนเพื่อแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM ๒.๕ นายปริญญญา วงษ์เชิดขวัญ เป็นผู้ตั้งถาม ถาปนายนายกรัฐมนตรี

๓.๓ กระทู้ถาม เรื่อง มาตรการรับมือปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตรและหมอกควันข้ามแดนเพื่อแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM ๒.๕ นายปริญญญา วงษ์เชิดขวัญ เป็นผู้ตั้งถาม ถาปนายนายกรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุมวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

๓.๔ กระทู้ถาม เรื่อง การเข้าร่วมของประเทศไทยในกลุ่มประเทศ BRICS นางสาวนันทนา นันทวโรภาส เป็นผู้ตั้งถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

เนื่องจากข้อบังคับการประชุม ข้อ ๑๕๔ วรรคสอง และข้อ ๑๕๕ กำหนดว่าการบรรจุกระทู้ถามต้องบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมตามลำดับก่อนหลังที่ได้ยื่นไว้ต่อประธานวุฒิสภา และในการประชุมวุฒิสภาครั้งหนึ่ง ๆ มิให้ผู้ตั้งกระทู้ถามคนเดียวถามเกินหนึ่งกระทู้ เว้นแต่ไม่มีกระทู้ถามของสมาชิกอื่นเหลืออยู่ ซึ่งในการประชุมวันนี้ได้มีการบรรจุกระทู้ถามของท่านรัชนิกร ทองทิพย์ แล้ว

(๒) รับรองรายงานการประชุม (ไม่มี)

(๓) กระทู้ถาม

๓.๑ กระทู้ถามเป็นหนังสือ จำนวน ๖ เรื่อง

๓.๑.๑ กระทู้ถาม เรื่อง ความคืบหน้าโครงการสร้างเขื่อนน้ำว่า อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ให้สามารถใช้ผลิตพลังงานไฟฟ้าได้ (นายมังกร ศรีเจริญกุล เป็นผู้ตั้งถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน)

ผลการพิจารณา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน (นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค) ผู้ซึ่งถูกตั้งกระทู้ถาม มีภารกิจในการตรวจราชการของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ผังอำเภอไทย และการประชุมคณะรัฐมนตรีนอกสถานที่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ณ จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสงขลา ประกอบกับอยู่ระหว่างมอบให้กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานประชุมหารือผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนลงพื้นที่สอบถามความต้องการของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบ ทำให้ไม่สามารถมาตอบกระทู้ถามได้ จึงขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามดังกล่าวออกไปเป็นวันจันทร์ที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๘ ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๕๐

๓.๑.๒ กระทู้ถาม เรื่อง ผลกระทบจากการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำและแนวทางลดค่าครองชีพของประชาชน (นายชูชีพ เอื้อการณ เป็นผู้ตั้งถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน)

ผลการพิจารณา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน (นายพิพัฒน์ รัชกิจประการ) ผู้ซึ่งถูกตั้งกระทู้ถาม มีภารกิจสำคัญไม่สามารถมาตอบกระทู้ถามได้ จึงขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามดังกล่าวออกไปเป็นวันจันทร์ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๘ ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๕๐

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุมวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

๓.๑.๓ กระทู้ถาม เรื่อง การบังคับใช้กลไกหรือมาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันในการชะลอหรือยับยั้งการดำเนินคดีแก่ผู้มีแรงจูงใจทางการเมือง เพื่อป้องกันความเสียหายที่ไม่อาจเยียวยาได้ในภายหลังหรืออาจเยียวยาได้ยากภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งของสังคมไทยที่ยังไม่ได้ข้อยุติ (นายเทวฤทธิ์ มณีฉาย เป็นผู้ตั้งถาม ตามรัฐธรรมนูญว่า การกระทรวงยุติธรรม)

ผลการพิจารณา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง) ผู้ซึ่งถูกตั้งกระทู้ถาม เดินทางไปตรวจราชการและประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ณ จังหวัดสงขลา ทำให้ไม่สามารถมาตอบกระทู้ถามได้ จึงขอลื่อนการตอบกระทู้ถามดังกล่าวออกไปเป็นวันจันทร์ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๘ ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๕๐

๓.๑.๔ กระทู้ถาม เรื่อง การใช้ประโยชน์และการจัดการที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) (นางสาวรัชนิกร ทองทิพย์ เป็นผู้ตั้งถาม ตามนายกรัฐมนตรี)

ผลการพิจารณา

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม (นางมนพร เจริญศรี) ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ตอบกระทู้ถามจากนายกรัฐมนตรี (นางสาวแพทองธาร ชินวัตร) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม (นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ) มีภารกิจสำคัญลงพื้นที่ตรวจราชการและการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ณ จังหวัดสงขลา ทำให้ไม่สามารถมาตอบกระทู้ถามได้ จึงขอลื่อนการตอบกระทู้ถามดังกล่าวออกไปเป็นวันจันทร์ที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๕๐

๓.๑.๕ กระทู้ถาม เรื่อง การแก้ไขปัญหาองค์กรอาชญากรรมออนไลน์ที่ใช้ประเทศไทยเป็นเส้นทางการค้ามนุษย์ (นายพรชัย วิทยเลิศพันธุ์ เป็นผู้ตั้งถาม ตามนายกรัฐมนตรี)

ผลการพิจารณา

รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม (นายภูมิธรรม เวชยชัย) ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรี (นางสาวแพทองธาร ชินวัตร) ให้ตอบกระทู้ถามติดตามกิจการสำคัญ จึงขอลื่อนการตอบกระทู้ถามดังกล่าวออกไปเป็นวันจันทร์ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๘ ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๕๐

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุมวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

**๓.๑.๖ กระทู้ถาม เรื่อง การจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการผลไม้ครบวงจร
ที่จังหวัดจันทบุรี (นายยุคล ชนะวัฒน์ปัญญา เป็นผู้ตั้งถาม ถาปนายนกรัฐมนตรี)**

ผลการพิจารณา

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายอิทธิ ศิริลัทธยากร) ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรีนางสาวแพทองธาร ชินวัตร และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นางนฤมล ภิญโญสินวัฒน์) ให้ตอบกระทู้ถาม ตัดภารกิจสำคัญที่ได้นัดหมายไว้ล่วงหน้าแล้ว ทำให้ไม่สามารถมาตอบกระทู้ถามได้ จึงขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามดังกล่าวออกไปเป็นวันจันทร์ที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๘ ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๕๐

๓.๒ กระทู้ถามด้วยวาจา

จำนวน ๒ เรื่อง

**๓.๒.๑ กระทู้ถาม เรื่อง โครงการบ้านเพื่อคนไทย (นายปฎิมา จิระแพทย์
เป็นผู้ตั้งถาม ถาปนายนกรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม)**

ผลการพิจารณา

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม (นายสุรพงษ์ ปิยะโชติ) ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากรองนายกรัฐมนตรีนายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม (นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ) ให้ตอบกระทู้ถาม ตัดภารกิจและได้ลาราชการล่วงหน้าไว้แล้ว ไม่สามารถมาตอบกระทู้ถามได้ จึงทำให้กระทู้ถามดังกล่าวตกไป ทั้งนี้ หากสมาชิกยังประสงค์ที่จะตั้งเป็นกระทู้ถามด้วยวาจา ก็ให้เสนอใหม่เพื่อพิจารณาในคราวถัดไป ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๖๖ วรรคสอง

**๓.๒.๒ กระทู้ถาม เรื่อง วิกฤตคอร์รัปชันในประเทศไทย (นาวาตรี วุฒิพงศ์
พงศ์สุวรรณ เป็นผู้ตั้งถาม)**

ผลการพิจารณา

รองนายกรัฐมนตรีนายสุวิทย์ เมษินทรีย์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม (นายภูมิธรรม เวชยชัย) ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ตอบกระทู้ถามจากนายกรัฐมนตรีนางสาวแพทองธาร ชินวัตร ตัดภารกิจสำคัญ ไม่สามารถมาตอบกระทู้ถามได้ จึงทำให้กระทู้ถามดังกล่าวตกไป ทั้งนี้ หากสมาชิกยังประสงค์ที่จะตั้งเป็นกระทู้ถามด้วยวาจาก็ให้เสนอใหม่เพื่อพิจารณาในคราวถัดไป ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๖๖ วรรคสอง

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุมวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

เรื่องด่วน

จำนวน ๑ เรื่อง

- ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว (เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน วุฒิสภา ต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้มาถึงวุฒิสภา ซึ่งจะครบกำหนด ๓๐ วัน ในวันอังคารที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๘)

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... ของที่ประชุมวุฒิสภา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม (นางสาวสุดาวรรณ หวังศุภกิจโกศล) พร้อมด้วยผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม และศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ได้เข้าร่วมประชุม หลังจากเลขาธิการวุฒิสภาอ่านบันทึกหลักการและเหตุผลเสนอต่อที่ประชุมแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ได้แถลงเพิ่มเติมว่า โดยที่กลุ่มชาติพันธุ์มีอัตลักษณ์และการสั่งสมทางวัฒนธรรม ภาษา วิถีชีวิต ภูมิปัญญา และความเชื่อตามจารีตประเพณีเป็นของตนเอง จึงมีความจำเป็นต้องมีบทบัญญัติเพื่อคุ้มครองสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ให้สามารถดำรงวิถีชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตามหลักสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ประกอบกับมาตรา ๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐพึงส่งเสริมและให้ความคุ้มครองชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ให้มีสิทธิดำรงชีวิตในสังคม ตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตดั้งเดิมตามความสมัครใจได้อย่างสงบสุข ไม่ถูกรบกวน ทั้งนี้ เท่าที่ไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ หรือสุขภาพอนามัย ดังนั้น สมควรให้มีกฎหมายเพื่อคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

นายศักดิ์ดา แสนมี ผู้แทนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งเสนอร่างพระราชบัญญัติในชั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ได้แถลงเพิ่มเติมว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทยต่อสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่วมกับร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ จนเป็นร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ที่เสนอมาอย่างวุฒิสภานั้น เห็นว่าประเทศไทยควรมีกฎหมายรับรองความเป็นชนเผ่าพื้นเมืองและได้รับการยอมรับกลไกของสภาชนเผ่าพื้นเมือง ความหมายของชนเผ่าพื้นเมืองในร่างที่เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร หมายถึง กลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิมที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย มีวิถีชีวิตอัตลักษณ์ มีองค์ความรู้และความมุ่งมั่นที่จะรักษาสืบทอดวิถีวัฒนธรรมของตัวเอง รวมไปถึงเป็นกลุ่มชนที่มีประวัติศาสตร์ความสืบเนื่องทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตที่พึ่งพาผูกพันกับทรัพยากรในพื้นที่ที่อาศัยอยู่

จากนั้น ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้คณะกรรมการธิการสามัญประจำวุฒิสภา ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภามอบหมายให้พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติตามข้อบังคับ ข้อ ๑๑๙ จำนวน ๔ คณะ แถลงผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุมตามลำดับ ดังนี้

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุมวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

คณะกรรมการการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน

ประธานคณะกรรมการ (นางอังคณา นีละไพจิตร) ได้แถลงผลการพิจารณาศึกษา และมีข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า ๑) ควรกำหนดคำนิยาม “กลุ่มชาติพันธุ์” ให้หมายความรวมถึง “ชนเผ่าพื้นเมือง” เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ที่ต้องการส่งเสริมคุ้มครองกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง เพราะชนเผ่าพื้นเมืองเป็นกลุ่มบุคคลที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น มาช้านาน มีอัตลักษณ์ และลักษณะพิเศษ มีภาษาและแบบแผนทางวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญา เฉพาะของตนเองมาจนถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ชนเผ่าพื้นเมืองเป็นกลุ่มที่มีความเปราะบางทั้งการเข้าถึง โอกาสและความเท่าเทียมต่าง ๆ จึงจำเป็นที่รัฐจะต้องให้ความสำคัญและเสริมโอกาสเพื่อให้คนกลุ่มนี้ สามารถมีชีวิตที่เท่าเทียมกับคนทั่วไป ขจัดการเลือกปฏิบัติ สร้างความเท่าเทียมโดยการให้ความคุ้มครอง สิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง ให้มีโอกาสและมีสิทธิเสมอภาคเท่าเทียมกับบุคคลอื่น อันเป็นการสอดคล้องตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง อนุสัญญาว่า ด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม รวมถึงปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง และอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน รวมทั้งเป็น การสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคสาม ส่วนการระบุถึง “ชนเผ่าพื้นเมือง” ไม่อาจนำไปสู่ ประเด็นการแบ่งแยกดินแดน เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๐ มุ่งส่งเสริมและคุ้มครองกลุ่มชาติพันธุ์ แม้จะไม่มีคำว่า ชนเผ่าพื้นเมือง อยู่ในบทบัญญัติดังกล่าว โดยบทบัญญัติมีนัยสำคัญเกี่ยวข้องกับชนเผ่า พื้นเมือง รวมทั้งมีการบัญญัติถึง “วิถีดั้งเดิม” หากพิจารณาแล้วคำว่า ชนเผ่าพื้นเมือง มีความหมาย ที่มีลักษณะใกล้เคียงและไม่ขัดกับคำว่า “วิถีดั้งเดิม” ๒) การกำหนดพื้นที่คุ้มครองวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ เกิดขึ้นภายใต้ข้อตกลงที่ทำร่วมกันระหว่างชุมชนกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ซึ่งก่อนที่จะมีการ ประกาศพื้นที่คุ้มครอง ต้องทำความเข้าใจกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนแม่บท และแผนที่แสดงพื้นที่ และในท้ายที่สุด พื้นที่ใดจะได้รับการประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองหรือไม่นั้น ต้องอยู่ภายใต้ดุลพินิจของคณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ กระบวนการ ในการจัดทำความตกลงควรมีความอิสระมีความยืดหยุ่นและมีมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายโดยไม่ต้องคำนึงถึง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการอยู่อาศัยและการใช้ประโยชน์มาบังคับใช้ การกำหนดให้ “ไม่ต้องนำหลักเกณฑ์ เกี่ยวกับการอยู่อาศัยและการใช้ประโยชน์ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับ” เป็นการหาทางออกหรือ ทางเลือกใหม่ในการแก้ไขปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่ยังแก้ไขไม่ได้ในปัจจุบัน ซึ่งจะรองรับการทำ ความตกลงระหว่างชุมชนกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนั้น ๆ สามารถยืดหยุ่นและดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ได้ ในส่วนของการกำหนด ข้อยกเว้นมิให้นำหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับ มิได้บัญญัติกฎหมายที่เป็นการเลือกปฏิบัติ แต่เป็นการส่งเสริมให้กลุ่มชาติพันธุ์ที่ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิและความเป็นอยู่ ให้สามารถเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ได้ เป็นการลดความเหลื่อมล้ำและลดปัญหาความขัดแย้งจากการบังคับใช้กฎหมายในปัจจุบันที่ยังมี ปัญหาในทางปฏิบัติ รวมทั้งเป็นการให้หลักประกันว่าชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ดั้งเดิม จะได้รับ การคุ้มครองสิทธิให้มีส่วนร่วมบริหารจัดการพื้นที่และสามารถอยู่ร่วมในพื้นที่ดั้งเดิมได้ตามวิถีวัฒนธรรม โดยต้องไม่เป็นการทำลายทรัพยากรในพื้นที่ นอกจากนี้ การยกเว้นดังกล่าวมีลักษณะที่เป็นการชั่วคราว ในระหว่างที่ใช้พื้นที่คุ้มครอง โดยในระหว่างที่ใช้พื้นที่คุ้มครองจะขอยกเว้นการใช้หลักเกณฑ์ ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องบางประเด็นบางมาตรา กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ยังคงต้องบังคับใช้กฎหมายได้

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุมวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

ตามปกติ เพียงแต่การประกาศพื้นที่คุ้มครองเหล่านี้เป็นลักษณะของการอนุญาตให้ชุมชนอยู่อาศัยในเขตป่าของรัฐได้ชั่วคราวเท่านั้น ไม่ใช่การยกเลิกกฎหมายเดิมที่มีอยู่และหากชุมชนใดเมื่อได้รับอนุญาตแล้ว มีการทำผิดข้อตกลงที่ทำไว้กับรัฐ พื้นที่คุ้มครองก็สามารถถูกยกเลิกหรือเพิกถอนการประกาศพื้นที่ดังกล่าวและกลับไปใช้กฎหมายเดิมได้ตามปกติ ประเด็นการอยู่อาศัยและการใช้ประโยชน์จากที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่คุ้มครองวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ จะต้องมีการกำหนดการใช้ที่เรียกว่า “ธรรมนูญ” เพื่อเป็นเกณฑ์กำหนดแนวปฏิบัติการใช้พื้นที่ร่วมกัน การใช้ประโยชน์ยังต้องเป็นไปอย่างสมดุลเป็นธรรมและยั่งยืน ไม่ทำลายระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพหรือส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามระเบียบที่คณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์กำหนด การจัดทำธรรมนูญของแต่ละพื้นที่จึงยังคงอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และข้อตกลงร่วมกันซึ่งธรรมนูญการอยู่ร่วมกันในพื้นที่ภายใต้รัฐธรรมนูญ และบทบัญญัติทางกฎหมายต่าง ๆ มิใช่เป็นการตรากฎหมายเป็นเอกเทศในลักษณะการปกครองตนเอง

คณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส

ประธานคณะกรรมการ (นางวรภากร ไพพรรณ์รัตน์) ได้แถลงผลการพิจารณาการศึกษา และมีข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า ควรกำหนดบทนิยามคำว่า “กลุ่มชาติพันธุ์” ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ หลักการของพันธกรณีระหว่างประเทศไทยที่ได้ให้สัตยาบัน และบริบทของประเทศไทย ควรจัดทำฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรและการรับรองสถานภาพบุคคลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การเลือกผู้แทนกลุ่มชาติพันธุ์เป็นสมาชิกสภาคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์แห่งประเทศไทยต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของเพศสภาพ วัย และภูมิภาคที่เหมาะสม หน่วยงานที่ร่วมเป็นคณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ต้องร่วมกันผลักดันนโยบาย สนับสนุนและส่งเสริมให้การดำเนินการเป็นไปตามกฎหมาย สัดส่วนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการควรมีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในด้านรัฐศาสตร์ แรงงาน สาธารณสุข สิทธิมนุษยชน และสวัสดิการสังคม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารจัดการและการทำงานให้ครอบคลุมกลุ่มชาติพันธุ์ทุกกลุ่มและทั้งประเทศ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเร่งสำรวจพื้นที่ที่กลุ่มชาติพันธุ์อยู่อาศัยทำกินดั้งเดิม รับฟังความคิดเห็นกับท้องถิ่นและชุมชนเพื่อทำข้อตกลงร่วมกันนำมาประกอบการพิจารณาจัดทำแผน รวมถึงให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และการอยู่อาศัยในพื้นที่ตามประกาศพื้นที่คุ้มครองวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์

คณะกรรมการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม

ประธานคณะกรรมการ (นางเอมอร ศรีกังพาน) และรองประธานคณะกรรมการคนที่สอง (นายวิวัฒน์ รุ่งแก้ว) ได้แถลงผลการพิจารณาการศึกษา และมีข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า ๑) ควรกำหนดนโยบายและพื้นที่คุ้มครองวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ให้มีความยืดหยุ่นโดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและวิถีชีวิตที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม และประเพณีของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ นอกจากนี้ ควรมีการรวบรวมภูมิปัญญา ความเชื่อ และขนบธรรมเนียมของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ที่ตั้งถิ่นฐานตามนิเวศวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ทั้งกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง ชาติพันธุ์พื้นราบ

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุมวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

กลุ่มชาติพันธุ์บนเกาะแก่งและชายฝั่ง เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการกำหนดนโยบายของภาครัฐ รวมทั้งสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างภาครัฐ ชุมชนรอบข้าง และกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในแต่ละพื้นที่ ของประเทศไทย ๒) ควรกำหนดแนวเขตพื้นที่ถิ่นที่อยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ให้ชัดเจน เนื่องจากการตั้งถิ่นที่อยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อลดปัญหาการทับซ้อนพื้นที่ที่หน่วยงานของรัฐรับผิดชอบ รวมทั้งกรณี ที่หน่วยงานของรัฐเห็นถึงความจำเป็นต้องจำกัดสิทธิบางประการจากการใช้ประโยชน์จากที่ดินและ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งการกำหนดขนาด แนวเขต แนวกันชน หรือ แนวพื้นที่ลักษณะอื่น ตลอดจนรูปแบบหรือลักษณะการใช้ประโยชน์จากที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของกลุ่มชาติพันธุ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันกับภาคส่วนต่าง ๆ และประชาชน กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกกฎ กติกาให้เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย อย่างสมานฉันท์และสันติ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องชี้แจงเหตุผลและความจำเป็น ตลอดจน ต้องมีการจัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรมในลักษณะเป็นการเยียวยา หรือทดแทนเพื่อการนั้นด้วย ทั้งนี้ การกำหนดสัดส่วนองค์ประกอบของผู้แทนในคณะกรรมการบริหารพื้นที่คุ้มครองวิถีชีวิต กลุ่มชาติพันธุ์ ควรพิจารณาถึง “ความสมดุล” ระหว่างหลักการสำคัญ ๓ หลัก ได้แก่ หลักผลประโยชน์ แห่งชาติ หลักคุ้มครองวิถีชีวิตและสิทธิทางวัฒนธรรม และหลักระบบนิเวศบริการที่คำนึงถึงประโยชน์ ต่อประชาชนอย่างผสมกลมกลืน และบูรณาการประโยชน์ของทุกฝ่ายอย่างเหมาะสม ๓) การจัดทำ ฐานข้อมูลและประวัติศาสตร์กลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการกำหนด “เขตพื้นที่ คุ้มครองวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์” เพื่อ “ป้องกันความขัดแย้ง” ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในอนาคตได้ และหน่วยงานสามารถศึกษาจากข้อมูลและให้ข้อเสนอแนะการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในระดับที่เหมาะสมและไม่กระทบต่อระบบนิเวศ โดยเฉพาะการใช้อำนาจเกี่ยวกับการ จัดทำข้อมูลพื้นที่ชุมชน พื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่ทำกิน พื้นที่ทางวัฒนธรรมและจิตวิญญาณและ การดำเนินการประกาศพื้นที่คุ้มครองวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ ให้มีความรอบคอบและรัดกุมมากยิ่งขึ้น ๔) การป้องกันปัญหาความมั่นคงและการตรวจสอบสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์อย่างสมดุล อาทิ ควรมีกลไก กำกับดูแลและป้องกันปัญหาความมั่นคงของประเทศและการตรวจสอบสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ ควรมีมาตรการเฝ้าระวังและการพิสูจน์การอ้างสิทธิความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ จากคนกลุ่มอื่นที่มีใช้ กลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิม รวมถึงการกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานในการตรวจสอบ เพื่อป้องกันปัญหา การจัดตั้งกลุ่มชาติพันธุ์ใหม่ การผสมกลมกลืนจากกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มเดิม หรือการใช้ช่องว่าง ทางกฎหมายในการรับรองสถานะบุคคลในกลุ่มชาติพันธุ์ และควรมีมาตรการป้องกันเพื่อมิให้เกิดปัญหา การรับรองสัญชาติไทยและการสวมสิทธิบัตรประจำตัวประชาชน ๕) การอนุรักษ์ สงวน และธำรงรักษา มรดกทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อให้ชนรุ่นต่อไปของกลุ่มชาติพันธุ์นั้น ๆ ภาครัฐต้องคำนึง และให้ความสำคัญกับ “ความเป็นเอกภาพ” ของวัฒนธรรมร่วมบางประการที่สะท้อนถึง ความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ๖) ควรมีการดำเนินโครงการและนโยบายที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็ง ของชุมชน เช่น การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ ๗) การคุ้มครองและส่งเสริมด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อมิให้ถูกเหยียดหยาม และเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมและคุ้มครองต่อเกียรติยศชื่อเสียง ศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ และสิทธิในการเข้าถึงสาธารณูปโภคและบริการของรัฐขั้นพื้นฐานรวมถึงในด้าน การศาสนา ความเชื่อ และวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ยังคุ้มครองมิให้ถูกบังคับให้ผสมกลมกลืน

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุมวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

จนปรากฏความเป็นอัตลักษณ์ของตนไป ส่งเสริมการดำเนินวิถีชีวิต พัฒนาเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และการจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

คณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประธานคณะกรรมการ (นายชิวะภาพ ชิวะธรรม) ได้แถลงผลการพิจารณาศึกษา และมีข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า ๑) ควรกำหนดกรอบการใช้สิทธิ และการรับรองสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ อย่างชัดเจน เพื่อป้องกันการใช้สิทธิที่เกินขอบเขต และเพื่อป้องกันการละเมิดพื้นที่ป่าอนุรักษ์ และทรัพยากรที่ต้องสงวนไว้เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ๒) การตรากฎหมายที่ให้สิทธิพิเศษแก่กลุ่มชาติพันธุ์ ควรพิจารณาผลกระทบที่อาจเกิดกับกลุ่มอื่น เช่น ชุมชนใกล้เคียงหรือสังคมในภาพรวม เพื่อไม่ให้เกิดความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงทรัพยากร และต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการคุ้มครองสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์กับการปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นสมบัติส่วนรวมของประเทศ ๓) ควรพิจารณาปัญหากรณีร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. ... บัญญัติให้กลุ่มชาติพันธุ์สามารถกำหนดขอบเขตพื้นที่ สิทธิ และบทบาทหน้าที่โดยไม่จำกัดเขตเฉพาะ หรือมีเงื่อนไขที่ไม่ชัดเจน อาจมีความขัดแย้งกับกฎหมายอื่น เช่น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๘ และ มาตรา ๗๒ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้น ๔) ร่างพระราชบัญญัติ คุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. ... ในบางมาตราอาจขัดหรือทับซ้อนกับกฎหมาย สิ่งแวดล้อม อาทิ การกำหนดรัฐมนตรีรักษาการ ควรเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากมีบทบาทโดยตรงในการกำกับดูแลการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและ การอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม ซึ่งมีความสำคัญต่อพื้นที่คุ้มครองวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาจเกี่ยวข้องกับพื้นที่ป่าไม้ แหล่งน้ำและทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ เพื่อลดความขัดแย้งในเชิงนโยบาย ในการจัดตั้งพื้นที่คุ้มครอง วิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ โดยชุมชนมีสิทธิในการบริหารจัดการพื้นที่ตามวิถีวัฒนธรรมของตนต้องคำนึงถึง ความทับซ้อนกับพื้นที่คุ้มครองทางสิ่งแวดล้อม จึงควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ ด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อจัดการให้สอดคล้องกับนโยบายการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประเทศ

จากนั้น ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า

๑. เสนอให้ปรับแก้ไขร่างพระราชบัญญัติ เป็น “ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์” คือเพิ่มคำว่า “ชาวไทย” เพื่อให้สอดคล้องกับข้อความในมาตรา ๗๐ และเพื่อความสอดคล้องกับมาตรา ๒๒ ของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เกี่ยวกับคุณสมบัติของสมาชิกสภา คุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์แห่งประเทศไทยที่มาจากผู้แทนกลุ่มชาติพันธุ์

๒. ควรสนับสนุนให้กลุ่มชาติพันธุ์ได้เข้าสู่ระบบการศึกษาไทย ไม่ปิดกั้นการแสดงออกตามวัฒนธรรม และวิถีชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการใช้ภาษา และเครื่องแต่งกาย เพื่อความเท่าเทียมกัน ในสังคมไทย

๓. ควรเร่งแก้ไขปัญหาการตกหล่นทางทะเบียนราษฎรให้กลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย ซึ่งอยู่มาตั้งแต่บรรพบุรุษให้ได้รับบัตรประชาชนโดยเท่าเทียมกัน เพื่อให้สามารถเข้าถึงสิทธิความเป็นพลเมืองของคนไทยได้อย่างแท้จริง การเข้าถึงบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน และหาวิธีการป้องกัน

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุมวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

ไม่ให้บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้อง เช่น กลุ่มคนจากประเทศเพื่อนบ้าน หรือกลุ่มจากประเทศอื่น ๆ ซึ่งไม่ได้มีถิ่นที่อยู่ดั้งเดิมในประเทศไทยเข้ามาสวมสิทธิ์แล้วก็ใช้สิทธิ์จากบัตรประชาชน

๔. ความหมายของกลุ่มชาติพันธุ์ กับชนเผ่าพื้นเมืองมีความแตกต่างกันอย่างไร

๕. ควรกำหนดนิยามคำว่า “กลุ่มชาติพันธุ์” ให้หมายความรวมถึงชนเผ่าพื้นเมืองด้วยหรือไม่ และควรพิจารณานำเรื่องเกี่ยวกับชนเผ่าพื้นเมืองกลับมาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

๖. กลุ่มชาติพันธุ์หมายถึงกลุ่มประชากรจำนวนเท่าใด และหากในอนาคตมีผู้ที่ตั้งกลุ่มชาติพันธุ์ขึ้นมาใหม่ สามารถทำได้หรือไม่ มีวิธีจัดการอย่างไร

๗. เมื่อร่างพระราชบัญญัติประกาศใช้ ควรพิจารณาถึงการทับซ้อนของกฎหมายอื่น อาทิ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่อาจส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์

๘. ควรปรับปรุงข้อความในหมวด ๕ พื้นที่คุ้มครองวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ ให้สอดคล้องกับหลักการ เจตนารมณ์และวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ที่บัญญัติไว้ในหมวด ๑ บททั่วไป

ผู้จัดการฝ่ายสื่อสารสังคมและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (นายอภิรักษ์ ธรรมเสนา) ได้ตอบชี้แจง สรุปได้ว่า นิยามเกี่ยวกับคำว่าชนเผ่าพื้นเมืองกับคำว่ากลุ่มชาติพันธุ์ เป็นคำที่ถูกใช้มานานแล้วในต่างประเทศ เดิมกลุ่มชาติพันธุ์ในยุโรปใช้เรียกกลุ่มคนต่างศาสนา ในขณะที่สหรัฐอเมริกาภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ คำว่ากลุ่มชาติพันธุ์มีความหมายในเชิงที่เป็นกลุ่มวัฒนธรรม ในส่วนของประเทศไทยหมายถึงกลุ่มวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายหากเป็นคนไทยถือเป็นกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มหนึ่งเหมือนกัน ไม่ว่าจะคนไทยที่เป็นไทยมลายู ไทยดำหรือไทยปกากะญอ ส่วนคำว่าชนเผ่าพื้นเมือง เป็นคำที่กำหนดเฉพาะ เกิดขึ้นในสหประชาชาติในช่วงทศวรรษที่ ๒๕๒๐ เป็นต้นมา ต่อมาเกิดมาเป็นบทบัญญัติที่เรียกว่าปฏิญญาสากลแห่งสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง ซึ่งประกาศใช้เมื่อปี ๒๕๕๐ คำว่าชนเผ่าพื้นเมืองถือว่าเป็นกลุ่มหนึ่งที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์แต่ลักษณะเฉพาะของชนเผ่าพื้นเมืองมี ๓ ประการดังต่อไปนี้ ๑) กลุ่มชนเผ่าพื้นเมืองที่มีความสัมพันธ์ในลักษณะผูกติดกับพื้นที่ มีความรู้สึกผูกพันยึดโยงอยู่กับพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง เช่น กลุ่มที่อยู่ในพื้นที่สูง มีการใช้ชีวิตผูกพันกับพื้นที่สูง มีระบบเกษตรและขนบธรรมเนียมประเพณีผูกติดกับพื้นที่ ๒) กลุ่มชนเผ่าพื้นเมืองซึ่งเป็นคนกลุ่มน้อยที่ไม่มีอำนาจครอบงำทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม เป็นกลุ่มประชากรขนาดเล็ก อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ๓) กลุ่มที่นิยามตัวเองว่าเป็นกลุ่มชนเผ่าพื้นเมือง ยอมรับตัวเองว่าเป็นผู้มีลักษณะอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่แตกต่างจากกลุ่มอื่น จึงเป็นความแตกต่างของกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง ส่วนประเด็นต้องเป็นกลุ่มคนขนาดใดจึงจะถือว่าชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์หรือชนเผ่าพื้นเมือง ข้อมูลในเชิงวิชาการไม่สามารถเอาเกณฑ์ในเชิงระเบียบราชการมากำหนดได้ จึงพิจารณาโดยยึดหลักฐานในเชิงประวัติศาสตร์ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ใดเป็นเวลานาน มีภาษาชุมชน และหลักฐานทางโบราณคดีว่ามีการตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณนี้ขุดพบคูเมือง ขุดพบร่องรอยการตั้งถิ่นฐานอยู่ จะนับเป็นชุมชนดั้งเดิมที่อยู่ตรงนี้ ส่วนกรณีข้อคำถามเกี่ยวกับหากมีกลุ่มคนรวมตัวกันขอเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ได้หรือไม่ ในส่วนนี้จึงทำให้เกิดกลไกตามที่ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนด คือ ให้มีฐานข้อมูลประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ไว้อย่างชัดเจน มีการตั้งคณะกรรมการฐานข้อมูล เพื่อเป็นข้อมูลยืนยันตัวตน ยกตัวอย่างเช่น กลุ่มชาติพันธุ์

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุมวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

กลุ่มย่อย จังหวัดสกลนคร และกลุ่มย่อย จังหวัดนครพนม ซึ่งกลุ่มสะกดต่างกัน แต่เมื่อตรวจสอบความเชื่อมโยงจากฐานข้อมูลของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) และพบว่า เป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน จึงยืนยันว่าเป็นกลุ่มเดียวกันได้ จะเห็นว่าการทำฐานข้อมูลมีความสำคัญมาก ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะมีกระบวนการพิสูจน์ในเชิงประวัติศาสตร์ว่าเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ใด

ประเด็นเรื่องเกี่ยวกับพื้นที่คุ้มครองชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ ในร่างพระราชบัญญัตินี้สิ่งสำคัญ คือ จะทำอย่างไรให้กลุ่มคนที่อยู่ในพื้นที่นั้นมานาน มีการปฏิบัติที่ดีในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สามารถอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติได้ จากการพูดคุยกับคนในพื้นที่ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติจนเกิดเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนจึงประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองชีวิตคนในพื้นที่ และสามารถมั่นใจได้ว่าจะสามารถใช้ชีวิตตามวิถีชีวิตในแบบของตนได้ พื้นที่คุ้มครองมีหลักการบนฐานความคิดที่ ๑) คือชุมชนต้องเป็นชุมชนดั้งเดิม พิสูจน์ได้ว่าอยู่ในพื้นที่มาอย่างยาวนาน ๒) มีการดูแลทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมบูรณ์และยั่งยืน มีการตกลงร่วมกันกับหน่วยงานในพื้นที่เกี่ยวกับการประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครอง ๓) พื้นที่คุ้มครองไม่มีผลให้เป็นการเพิกถอนพื้นที่ใด ๆ พื้นที่ยังเป็นของรัฐ ไม่ได้เป็นการให้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน แต่เป็นการให้สิทธิ์เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันในระดับชุมชนให้สามารถอยู่ร่วมกันได้ จึงมีการวางกติกาต่าง ๆ เพื่ออยู่ร่วมกัน หรือเรียกว่าธรรมนูญชุมชน ทำข้อตกลงร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าสิ่งไหนทำได้สิ่งไหนทำไม่ได้ เป็นหลักเกณฑ์เพื่อเป็นหลักประกันให้ชุมชนอยู่ได้ ในชั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาถ้อยคำว่า เมื่อประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองแล้ว ไม่ให้นำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้นมาใช้บังคับ คือ บางหลักเกณฑ์อาจมีข้อจำกัดทำให้ชุมชนอยู่ไม่ได้ ควรกำหนดไว้แต่ไม่มีผลทำให้กฎหมายฉบับนั้นไม่มีสภาพบังคับในพื้นที่นั้น ส่วนร่างเดิมเขียนชัดเจนว่าถ้าทำผิดกติกาชุมชนก็คือธรรมนูญชุมชนให้ใช้กฎหมายปกติในพื้นที่แบบบังคับ ดังนั้น เจตนาของการประกาศพื้นที่คุ้มครองเป็นการคืนสิทธิให้ชุมชนชาติพันธุ์ที่อยู่ในพื้นที่นั้น ปัจจุบันประกาศแล้ว ๒๔ พื้นที่ มีการทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ อาทิ หน่วยงานดูแลเรื่องป่าไม้ตกลงร่วมกันทำแนวเขตร่วมให้มีความชัดเจน การควบคุมดูแลชาวบ้านในชุมชน การจัดการพื้นที่ชุมชน มีบางชุมชนสามารถจัดการพื้นที่แนวกันไฟโดยไม่ใช้งบประมาณแผ่นดิน แต่สามารถดูแลพื้นที่เพื่อป้องกันการเกิดไฟป่าได้ พื้นที่คุ้มครองจึงเป็นประโยชน์ทั้งกับเจ้าหน้าที่รัฐ ชุมชนชาติพันธุ์ และเกิดประโยชน์ต่อประเทศต่อไป

นายศักดิ์ดา แสนมี ผู้แทนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้ตอบชี้แจงว่า ในนามผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและคุ้มครองวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ฉบับนี้มิได้ทำให้กลุ่มชาติพันธุ์เป็นอภิสิทธิ์ชน แต่จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่กลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมืองพบเจอ อาทิ การถูกกลืนรองสิทธิ ก็จะทำให้ได้สิทธิที่ควรสมควรได้ มีศักดิ์ศรีและความเท่าเทียมตามบทบัญญัติในมาตรา ๗๐ ของรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ ประชาชนผู้ร่วมเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติเห็นตรงกันว่า พี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ที่ดำรงชีวิตในที่ต่าง ๆ ทั้งบนพื้นที่สูง ชาวเล และพื้นราบ ซึ่งต้องรับผลกระทบต่อการดำรงชีวิตจากการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ระบบทุนนิยม เกิดความไม่มั่นคงทั้งเรื่องทำกิน ที่ดิน ส่งผลให้ต้องลงมาประกอบอาชีพต่างพื้นที่ จึงควรจัดการเพื่อให้ได้สิทธิในการจัดการที่ดินให้มีความมั่นคงและยั่งยืน สิ่งทีกลุ่มชาติพันธุ์ยืนยันก็คือไม่ต้องการที่ดินที่เป็นเชิงปัจเจกในพื้นที่ แต่ต้องการให้มีการคุ้มครองวิถีวัฒนธรรม ที่เรียกว่ากรรมสิทธิ์ชุมชนหรือว่าสิทธิชุมชนหรือเรียกว่าระบบ

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุมวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

วิถีประเพณีตามบรรพชน สำหรับการอยู่ในพื้นที่สูงหรือว่าในหลาย ๆ พื้นที่ เผชิญกับการเข้าไม่ถึงสิทธิ ในการพัฒนาสาธารณูปโภคต่าง ๆ การบริการด้านการศึกษา กฎหมายนี้มุ่งปกป้องกลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิม ที่อยู่ในแผ่นดินมาตั้งแต่บรรพบุรุษ จะทำอย่างไรเพื่อรักษาไว้ซึ่งวิถีชีวิตให้ดำรงอยู่อย่างมีความสุข สามารถพัฒนาบ้านเมืองตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ เปลี่ยนจากสงเคราะห์มาเป็นการพัฒนาศักยภาพ เพื่อให้กลุ่มคนรุ่นหลังรู้สึกมีหลักประกันว่าวิถีชีวิตของเขาจะสามารถดำรงความเป็นอัตลักษณ์ และจะกลับมาพัฒนาชุมชนได้มาเป็นการพัฒนาชาติบ้านเมืองให้มีความเข้มแข็ง หากมีสิทธิ ในที่ดิน คนรุ่นใหม่ในกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนหรือพี่น้องชาวเล และพื้นที่ต่าง ๆ จะได้ยกระดับและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง กลุ่มต่าง ๆ จะร่วมกันเปลี่ยนแปลงชาติบ้านเมือง ไปพร้อม ๆ กัน

ที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติรับร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิต กลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้วไว้พิจารณา ด้วยคะแนนเสียง เห็นชอบ ๑๖๔ เสียง ไม่เห็นชอบ ๑ เสียง และงดออกเสียง ๓ เสียง แล้วมีมติตั้งคณะกรรมการ วิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว จำนวน ๒๗ คน กำหนดเวลาแปรญัตติ ๗ วันทำการ ตามข้อบังคับ

- (๔) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว (ไม่มี)
- (๕) เรื่องที่ค้างพิจารณา จำนวน ๓ เรื่อง

๕.๑ นโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ (ตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑) (เป็นเรื่องที่เลื่อนมาจากการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันจันทร์ที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๗)

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณานโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ของที่ประชุมวุฒิสภา ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (พลเอก ชนะทัฬห อันทามระ) และคณะ ได้เข้าร่วมชี้แจงต่อที่ประชุมวุฒิสภา

จากนั้น ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายซักถาม แสดงความเห็น หรือให้ข้อเสนอแนะ สรุปได้ว่า ในประเด็นผลสัมฤทธิ์ของการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ กำหนดให้ หน่วยรับตรวจมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในหน้าที่ที่ต้องรักษาวินัยการเงินการคลังตามกฎหมายและระเบียบ อย่างเคร่งครัด เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและความคุ้มค่าในการบริหารเงินแผ่นดิน เพื่อให้ เกิดเสถียรภาพอย่างยั่งยืนทางการคลัง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินควรเพิ่มการให้ความรู้แก่ หน่วยรับตรวจเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้

การใช้จ่ายเงินแผ่นดินของหน่วยรับตรวจเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งควรพัฒนาสถาบันพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นศูนย์การเรียนรู้การสนองรพวิทยาการด้านการตรวจเงินแผ่นดินและการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ ในด้านการบริหารจัดการองค์กร ควรจัดให้มีการอบรมหลักสูตรพื้นฐานและหลักสูตรเฉพาะด้าน เพื่อพัฒนาบุคลากรของสำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ เห็นด้วยกับการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน ตลอดจนการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินให้ก้าวไปสู่ระดับสากลด้วยการใช้เทคโนโลยีเชิงก้าวหน้า เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI) Big Data เป็นต้น นอกจากนี้ สมาชิกวุฒิสภาได้มีข้อสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน กล่าวคือ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีแนวทางอย่างไรในการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อให้เท่าทันต่อการทุจริตที่มีรูปแบบและวิธีการที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จากการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินแผ่นดินที่ผ่านมาสามารถ ป้องกันการทุจริตได้มากน้อยเพียงใดและมีมาตรการอย่างไรที่จะป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตเกิดขึ้น ในอนาคต

ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (พลเอก ชนะทัฬห อธิษฐาน) ได้ตอบชี้แจงสรุปประเด็นได้ว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขอน้อมรับข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของสมาชิกวุฒิสภา เพื่อนำไปปรับปรุงการจัดทำนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ซึ่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินชุดถัดไปจะได้ดำเนินการต่อไป นอกจากนี้ประเด็นที่สมาชิกวุฒิสภาได้สอบถามอันเป็นเรื่องอำนาจหน้าที่ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินนั้น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้แถลงรายงานเรียบร้อยแล้ว และประเด็นการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินนั้น มีการตรวจสอบทั้งนโยบายและตรวจสอบหลักการตามมาตรฐานสากล ซึ่งจะตรวจทั้งด้านการเงิน ความชอบด้วยกฎหมาย และผลสัมฤทธิ์ ในส่วนประเด็นของผลสัมฤทธิ์นั้น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะชี้แจงพร้อมกับรายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในคราวประชุมครั้งถัดไป

ที่ประชุมพิจารณารับทราบ

๕.๒ รายงานกิจการประจำปี งบดุล บัญชีกำไรและขาดทุนของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖ (ตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๖) (เป็นเรื่องที่เลื่อนมาจากการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันจันทร์ที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๘)

ผลการพิจารณา

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ได้มีหนังสือแจ้งว่า คณะผู้ชี้แจงติดภารกิจสำคัญ ไม่สามารถเข้าร่วมชี้แจงในที่ประชุมได้ จึงขอเลื่อนการพิจารณาออกไปเป็นวันอังคารที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุมวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

(๖) เรื่องที่เสนอใหม่

จำนวน ๓ เรื่อง

๖.๑ รายงานประจำปี ๒๕๖๖ กองทุนการออมแห่งชาติ (ตามมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔)

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณารายงานประจำปี ๒๕๖๖ กองทุนการออมแห่งชาติ ของที่ประชุมวุฒิสภา เลขาธิการคณะกรรมการกองทุนการออมแห่งชาติ (นางสาวจารุลักษณ์ เรืองสุวรรณ) กับคณะได้เข้าร่วมชี้แจงรายงานดังกล่าวต่อที่ประชุม

ภายหลังจากที่เลขาธิการคณะกรรมการกองทุนการออมแห่งชาติแถลงรายงานต่อที่ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็นสรุปได้ว่า กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) เป็นกองทุนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างหลักประกันด้านการเกษียณอายุให้กับประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานนอกระบบที่ยังขาดความมั่นคงทางการเงินในวัยเกษียณ ดังนั้น กอช. ควรมีแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานทั้งในเรื่องการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและรณรงค์ให้มีการออมในทุกช่วงวัยและทุกสาขาอาชีพ ให้ความรู้และพัฒนาหลักสูตรเรื่องการวางแผนทางการเงินที่เข้าใจง่าย รวมทั้งสร้างเครือข่ายกับสถาบันศึกษาในพื้นที่ นอกจากนี้ ควรใช้มาตรการทางภาษีเพื่อจูงใจให้เกิดการออม ร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น รวมถึงให้ความสำคัญและช่วยเหลือทหารผ่านศึกที่ไม่มีเงินบำนาญ พัฒนาประเภทการออมที่มีความยืดหยุ่นและตอบโจทย์ความต้องการที่หลากหลาย พัฒนาการลงทุนเพื่อให้ได้มาซึ่งดอกเบี๋ยจากการลงทุนอันจะช่วยสร้างแรงจูงใจให้เกิดการออมเพิ่มขึ้น ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการและศึกษาความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงระบบการออมเงินกับระบบประกันสังคมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลความมั่นคงทางการเงินให้กับประชาชน

จากนั้น เลขาธิการคณะกรรมการกองทุนการออมแห่งชาติ (นางสาวจารุลักษณ์ เรืองสุวรรณ) ตอบชี้แจงสรุปได้ว่า กอช. มีความประสงค์ให้คนไทยทุกคนมีเงินออม โดยปัจจุบัน กอช. มีสมาชิกประมาณ ๒.๕ ล้านคน อยู่ในระบบประกันสังคมประมาณ ๑๐ ล้านคน ซึ่งยังมีผู้ที่ตกสำรวจอยู่ประมาณ ๘ ล้านคน ดังนั้น กอช. จึงได้พยายามตามหาสมาชิกที่ยังตกค้างอยู่ทั่วประเทศโดยได้รับความร่วมมือจากกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น อีกทั้งได้มีการหารือร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถึงการจัดให้มีหลักสูตรเรื่องการบริหารจัดการทางการเงิน นอกจากนี้ ยังได้ร่วมมือกับกระทรวงกลาโหมโดยให้พลทหารเริ่มทำการออมร่วมกับ กอช. และได้พยายามอย่างเต็มที่ในการลงพื้นที่เพื่อทำความเข้าใจกับชาวบ้านเรื่องการออม เนื่องจากต้องการให้คนไทยทุกคนมีเงินออมและบำนาญถ้วนหน้าผ่านการออมของตนเอง

ที่ประชุมพิจารณารับทราบ

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุมวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

๖.๒ รายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานการเงินกองทุนจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่กรมโยธาธิการและผังเมือง สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ (ตามมาตรา ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ พ.ศ. ๒๕๔๗)

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณารายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานการเงินกองทุนจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ กรมโยธาธิการและผังเมือง สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ ของที่ประชุมวุฒิสภา ได้มีผู้แทนจากกรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย เข้าร่วมประชุมชี้แจงรายงานดังกล่าว โดยรองอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง (ว่าที่ร้อยตรี ธีรพงศ์ ครุฑดีลกานันท์) เป็นผู้นำเสนอรายงานต่อที่ประชุม

ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายซักถาม แสดงความเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะ สรุปได้ว่า กฎหมายเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเป็นกฎหมายที่ดีมาก แต่เป็นกฎหมายที่เข้าใจยาก ทำให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของที่ดินไม่เข้าใจและประสบปัญหาในการประสานงานกับทางราชการ และบางครั้งเจ้าหน้าที่ก็ให้คำแนะนำที่คลาดเคลื่อนทำให้ประชาชนเกิดความสับสน รวมทั้งปัญหาของที่ดินในกรุงเทพมหานครบางแห่ง ซึ่งกลายเป็นที่ดินที่ไม่มีทางออกแม้จะเป็นที่ดินที่อยู่ในทำเลที่มูลค่าที่ดินมีราคาสูง แต่เมื่อไม่มีทางออกราคาก็ต่ำลง กลายเป็นที่ดินที่ไม่สามารถทำประโยชน์ได้ ต้องยอมเสียภาษีในมูลค่าสูง หรือหากนำไปเข้าธนาคาร ธนาคารก็อาจจะปฏิเสธเพราะไม่มีทางเข้าออก หรือหากประสงค์ก่อสร้างอาคาร กรมโยธาธิการก็อาจไม่อนุญาตให้สร้างอีกก็ได้ ดังนั้น ปัญหาดังกล่าวต้องใช้กฎหมายการจัดรูปที่ดินเข้าไปช่วยเหลือเจ้าของที่ดินเหล่านี้ ตลอดจนอยากให้กองทุนนี้มีแนวทางที่อาจนำรายได้จากกองทุนมาทำถนนหรือเส้นทางเข้าออกให้แก่ที่ดินที่เป็นลักษณะที่กล่าวมา เพื่อให้ที่ดินของประชาชนมีมูลค่าที่เพิ่มสูงขึ้น เพราะหากทำได้ประชาชนจะยินดีเสียภาษีมากขึ้น ทำให้รายได้รัฐบาลเพิ่มตามไปด้วย

จากนั้น รองอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง (ว่าที่ร้อยตรี ธีรพงศ์ ครุฑดีลกานันท์) ได้ตอบชี้แจง สรุปได้ว่า ในกรุงเทพมหานครนั้นเคยมีโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ โดยดำเนินการตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๓๕ (๑) มีการจัดตั้งเป็นสมาคมจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ และเป็นโครงการจัดรูปที่ดินบริเวณสวนหลวง ร. ๙ โดยในปัจจุบันโครงการดังกล่าวดำเนินการแล้วเสร็จ รวมทั้งประกาศการสิ้นสุดโครงการและประกาศการเลิกสมาคมในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ทั้งนี้ โครงการจัดรูปที่ดินจะเน้นกระบวนการพัฒนาเมืองภายใต้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนเจ้าของที่ดิน ซึ่งกระบวนการพัฒนาดังกล่าวมีหลายขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มดำเนินโครงการไปจนถึงการออกแบบและการพัฒนาโครงการ ซึ่งโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ถือเป็นโครงการพัฒนาเมืองตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งการทำผังเมืองรวมตามกฎหมายดังกล่าว ได้กำหนดให้การจัดทำโครงการจัดรูปที่ดินต้องมีการเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการผังเมืองส่วนจังหวัด ซึ่งจะต้องมีการริเริ่มโครงการโดยมีการประชุมเจ้าของที่ดินเพื่อปรึกษาหรือรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งให้มีหนังสือยินยอมจากเจ้าของที่ดินโดยสมัครใจ

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุมวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้รับรองแล้ว

ซึ่งตามกฎหมายกำหนดว่าจะต้องไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของเจ้าของที่ดินทั้งหมด และเป็นเจ้าของที่ดิน มีพื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของที่ดินด้วย ส่วนผลการดำเนินการจัดรูปที่ดินที่ผ่าน มา กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ได้ดำเนินโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่แล้ว รวมทั้งสิ้น ๗๑ โครงการ ในพื้นที่ ๕๔ จังหวัด มีที่ดินที่ได้รับการพัฒนาจำนวนทั้งสิ้น ๕,๘๐๐ แปลง คิดเป็นเนื้อที่ประมาณ ๑๙,๒๐๐ ไร่ และมีการพัฒนาโครงข่ายถนนในเขตผังเมืองรวมให้เกิดขึ้น รวมทั้งสิ้น ๒๑๗ กิโลเมตร ซึ่งเป็นการก่อสร้างถนนเพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน จำนวน ๘๘ สาย นอกจากนี้ ในการดำเนินโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่นั้น รัฐได้พื้นที่ที่สามารถ นำมาใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น จำนวน ๑,๘๐๐ ไร่เศษ เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่ดำเนินโครงการ ส่งผลให้ประหยัดงบประมาณภาครัฐในการเวนคืนที่ดินเพื่อมาพัฒนาสาธารณูปโภคเมืองได้มากกว่า ๒,๗๐๐ ล้านบาท รวมทั้งมีประชาชนประมาณ ๕ ล้านคน ที่ได้รับประโยชน์ในการพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานที่เกิดขึ้นจากโครงการจัดรูปที่ดินในชุมชนของตน

ที่ประชุมพิจารณารับทราบ

เลิกประชุม เวลา ๑๕.๒๐ นาฬิกา

